

Ungdomspolitik

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motioner som väckts under allmänna motionstiden 2001. Motionerna behandlar målen och utgångspunkten för ungdomspolitikerna samt uppgifterna för Ungdomsstyrelsen och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer. Vidare behandlas motionsyrkanden som rör ungdomars delaktighet i de demokratiska processerna. En rad motioner tar upp frågor om barns och ungas rätt till och delaktighet i kultur och om planering och lokaler för deras fritid samt frågor om statens och kommunernas ansvar därvidlag. I en motion tas upp frågan om det statliga bidraget till invandrarnas ungdomsorganisationer. Några motioner behandlar internationellt samarbete på ungdomsområdet. Åldersgränser för ungdomar tas upp i tre motioner. Slutligen behandlar några motioner olika aspekter på ungdomars levnadsförhållanden.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

I betänkandet finns 16 reservationer och 2 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Tidigare riksdagsbehandling	6
Ungdomspolitiska frågor i EU.....	7
Utskottets överväganden	9
Mål för ungdomspolitiken m.m.	9
Ungdomars kultur.....	12
Statsbidrag till invandrarnas ungdomsorganisationer	14
Internationellt ungdomsarbete	15
Åldersgränser.....	17
Ungdomars levnadsförhållanden	18
Ungdomslokaler m.m.	20
Reservationer.....	22
1. Delmålen för ungdomspolitiken (punkt 1), (kd).....	22
2. Utgångspunkten för ungdomspolitiken m.m. (punkt 2), (m)	22
3. Ungdomsstyrelsen och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (punkt 3), (m)	23
4. Ungdomars delaktighet i de demokratiska processerna m.m. (punkt 4), (m).....	23
5. Översyn av Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning till ung kultur (punkt 5), (c)	24
6. Kommunala planer för ung kultur (punkt 6), (c)	25
7. Kulturinstitutionernas ansvar för ungdomars delaktighet i kultur (punkt 7), (c)	25
8. Utformningen av ansökningshandlingar som riktas till ungdomar (punkt 8), (c).....	26
9. Barns rätt att delta i kulturlivet (punkt 9), (mp).....	26
10. Statligt bidrag till invandrarnas ungdomsorganisationer (punkt 11), (kd, c, fp).....	27
11. Ungdomssamarbete med Baltikum m.m. (punkt 12), (c, fp, mp)	27
12. Stöd till ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter (punkt 14), (kd).....	28
13. Åldersgränser för ungdomar (punkt 15), (v).....	28
14. Åtgärder för att åstadkomma generationsövergripande jämförelser (punkt 16), (kd).....	29
15. En nationell kampanj mot drogmissbruk (punkt 17), (kd, c)	29
16. Barn, medier och stress (punkt 19), (c, mp).....	30
Särskilda yttranden	31
1. Åldersgränser för ungdomar (punkt 15), (m).....	31
2. Behovet av lokaler och mötesplatser för ungdomar samt av brukarinflytande (punkterna 20 och 21), (c).....	31
<i>Bilaga</i> Förteckning över behandlade förslag	32
Motioner från allmänna motionstiden 2001.....	32

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Delmålen för ungdomspolitiken

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr426 yrkande 8.

Reservation 1 (kd)

2. Utgångspunkten för ungdomspolitiken m.m.

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr425 yrkande 1.

Reservation 2 (m)

3. Ungdomsstyrelsen och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr425 yrkande 6.

Reservation 3 (m)

4. Ungdomars delaktighet i de demokratiska processerna m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr425 yrkande 2 och 2001/02:Kr426 yrkande 7.

Reservation 4 (m)

5. Översyn av Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning till ung kultur

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 3.

Reservation 5 (c)

6. Kommunala planer för ung kultur

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 5.

Reservation 6 (c)

7. Kulturinstitutionernas ansvar för ungdomars delaktighet i kultur

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr279 yrkande 6.

Reservation 7 (c)

8. Utformningen av ansökningshandlingar som riktas till ungdomar

Riksdagen avslår motion 2001/02:K284 yrkande 5.

Reservation 8 (c)

9. Barns rätt att delta i kulturlivet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr247 yrkande 1.

Reservation 9 (mp)

10. Nationell handlingsplan för ungdomars fritid

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr254.

11. Statligt bidrag till invandrarnas ungdomsorganisationer

Riksdagen avslår motion 2001/02:A226 yrkande 2.

Reservation 10 (kd, c, fp)

12. Ungdomssamarbete med Baltikum m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr253 yrkandena 1 och 3 samt 2001/02:Kr403.

Reservation 11 (c, fp, mp)

13. Skolkontakt nät som en del i ungdomsutbytet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr253 yrkande 2.

14. Stöd till ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr426 yrkande 9.

Reservation 12 (kd)

15. Åldersgränser för ungdomar

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr212, 2001/02:Kr250 och 2001/02:Kr285.

Reservation 13 (v)

16. Åtgärder för att åstadkomma generationsövergripande jämförelser

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr426 yrkande 4.

Reservation 14 (kd)

17. En nationell kampanj mot drogmissbruk

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr426 yrkande 5.

Reservation 15 (kd, c)

18. Ungdomsarbete i problemtungda stadsdelar

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr426 yrkande 6.

19. Barn, medier och stress

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr400 yrkande 5, 2001/02:Kr422 yrkande 65 och 2001/02:So495 yrkande 19.

Reservation 16 (c, mp)

20. Behovet av lokaler och mötesplatser för ungdomar

Riksdagen avslår motion 2001/02:So501 yrkande 17.

21. Brukarinflytande

Riksdagen avslår motion 2001/02:A226 yrkande 5.

Stockholm den 5 februari 2002

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c) och Ana Maria Narti (fp).

Tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen har under senare år i samband med behandlingen av budgetpropositionen avstyrkt ett antal motioner som avsett minskning respektive ökning i förhållande till regeringens förslag av *anslagen* till Ungdomsstyrelsen och till nationell och internationell ungdomsverksamhet (senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 112–117). Riksdagen har även avslagit motionsyrkanden som syftat till att dels en viss andel av samtliga kulturanslag skall avsättas för barns och ungas kultur (senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 117), dels ett särskilt anslag skall anvisas för stöd till ungas kultur (2001/02:KrU1 s. 29–31).

Hösten 1999 behandlade riksdagen regeringens proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor – ungdomspolitik för demokrati, rättvisa och framtidstro. Regeringen förordade i propositionen att ett system skulle införas med en generell, sektorsövergripande och målstyrd ungdomspolitik som inkluderar uppföljning och analys. Riksdagen godkände 3 nya *mål för ungdomspolitiken*:

1. Ungdomar skall ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv.
2. Ungdomar skall ha verklig möjlighet till inflytande och delaktighet.
3. Ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande skall tas till vara som en resurs.

Riksdagen godkände också att Ungdomsstyrelsen skall verka för att målen för den nationella ungdomspolitiken uppfylls och att regeringen skall utforma de övergripande målen för Ungdomsstyrelsens verksamhet. Regeringen har med utgångspunkt i de 3 målen beslutat om 41 delmål, vilka fungerar som en utgångspunkt för uppföljning och analys av den samlade ungdomspolitiken. Ungdomsstyrelsen skall göra en mera fördjupad analys vart fjärde år, första gången efter perioden 2000–2003. Goda exempel skall tas fram av Ungdomsstyrelsen för att illustrera olika former av konkret verksamhet som bidrar till att ungdomspolitikens mål uppnås.

I budgetpropositionen för år 2002 förelades riksdagen förslag till förändringar av *reglerna för statsbidraget* till den nationella och internationella ungdomsverksamheten (prop. 2001/02:1, utg.omr. 17 s. 135–136). Förslagen innebar att det dittillsvarande grundbidraget skulle ersättas av tre olika bidrag, för vilka bidragskraven skulle sättas på olika nivåer. Det dittillsvarande särskilda bidraget skulle behållas. På utskottets förslag godkände riksdagen vad regeringen anfört om statsbidragsreglerna (bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:74).

Hösten 2001 behandlade utskottet ett antal *motioner om ungdomspolitiska frågor*, väckta vid allmänna motionstiderna hösten 1999 och hösten 2000 (bet. 2001/02:KrU2). Samtliga motionsyrkanden avslogs av riksdagen i enlighet med utskottets förslag.

Ungdomspolitiska frågor i EU

EU:s samarbete på ungdomsområdet syftar till att främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte. Aktiviteterna sker främst inom programmet Ungdom, som ger stöd åt *ungdomsutbyte och volontärtjänst för ungdomar*. Programmet gäller mellan åren 2000 och 2006 och har en sammanlagd budget på 520 miljoner euro.

Förutom stöd till utbyte och volontärarbete erbjuder programmet stöd till *nyskapande verksamhet och entreprenörskap*, projektsamarbete med utbildningsprogrammen Sokrates II och Leonardo da Vinci II samt möjlighet att arbeta med ungdomsinformation och studier kring unga.

Programmet ersätter de tidigare programmen Ungdom för Europa och Europeisk volontärtjänst. Under 2000 deltog totalt omkring 100 000 ungdomar och ungdomsledare i programmet, varav ca 2 000 från Sverige.

År 1999 tog kommissionen initiativ till arbete med *EU:s första vitbok om ungdomspolitik* varefter ett samråd med viktiga grupper inom det ungdomspolitiska området inleddes. Teman som har behandlats under samråden med ungdomar, forskare, frivilligorganisationer, tjänstemän och politiker är ungdomars delaktighet, sysselsättning, hälsa, utbildning och europeiska värderingar.

Sverige har aktivt deltagit i kommissionens förberedelsearbete inför vitboken, med tonvikt på den forskningskonferens som hölls i Lissabon under det portugisiska ordförandeskapet, en nationell ungdomskonferens samt en europeisk ungdomskonferens i Paris i oktober 2000.

Det sista förberedande mötet med de olika aktörerna hölls under det svenska ordförandeskapet den 15–18 mars i Umeå.

I november 2001 presenterade EU-kommissionen sin första vitbok om europeisk ungdomspolitik, *Nya insatser för Europas ungdom*. Vitboken lades därefter fram på ett ungdomsministermöte i Gent, under det belgiska ordförandeskapet.

I vitboken föreslås en ny ram för samarbete på ungdomsområdet i EU i enlighet med krav både från aktörer på området och från medlemsstaterna. Genom en öppen samordningsmetod skall medlemslänternas erfarenheter och lösningar kunna användas som grund när gemensamma mål och riktlinjer för ungdomspolitiken skall sättas upp. Syftet är bl.a. att ungdomarna skall förmas att i större utsträckning engagera sig och vara delaktiga i det offentliga livet. Enligt förslaget skall fyra områden prioriteras, nämligen inflytande och delaktighet, information, volontärarbete samt bättre kunskap om unga. Extra hänsyn avses tas till de ungas särskilda behov inom områden som utbildning, livslångt lärande, rörlighet, arbetsmarknad, social integration, rasism, främlingsfientlighet samt självständighetsfrågor.

Remissbehandling och debatt kring förslagen i boken har påbörjats inom medlemsländerna. I Sverige har Justitiedepartementet inbjudit myndigheter

och organisationer till ett seminarium den 6 februari 2002 för att få del av deras åsikter om vitboksförslagen. Kulturutskottet har inbjudits att låta representanter för partierna åhöra diskussionerna. Kulturutskottet kommer även att få information av Justitiedepartementet inför ett ungdomsministerrådsmöte i februari. Utskottet planerar vidare att inbjuda statsrådet Britta Lejon senare under våren för att inhämta information och diskutera förslagen i vitboken inför kommande rådsmöte i slutet av maj.

Utskottets överväganden

Mål för ungdomspolitiken m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- delmålen för ungdomspolitiken, *jämför reservation 1 (kd)*,
- utgångspunkten för ungdomspolitiken m.m., *jämför reservation 2 (m)*,
- Ungdomsstyrelsen och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer, *jämför reservation 3 (m)*,
- ungdomars delaktighet i de demokratiska processerna m.m., *jämför reservation 4 (m)*.

Motionerna

I motion Kr425 (m) återkommer representanterna för Moderata samlingspartiet till vissa av de frågor om ungdomspolitiken som togs upp i en motion våren 1998 väckt med anledning av regeringens proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor. Motionärerna uttrycker i den nu aktuella motionen åter sin tveksamhet till begreppet ungdomspolitik. Den politik som är nödvändig för att ge unga människor en bra utbildning och möjlighet till ett riktigt arbete är enligt motionärernas mening en sådan politik som gynnar även andra ”grupper” i samhället. De anför också att dagens ungdomar vill ha makt över sitt eget liv och rätt att välja och styra själva snarare än att vilja delta i den representativa demokratin olika organ. Den representativa demokratin bör bl.a. mot denna bakgrund minska till förmån för individernas makt över sina egna liv. Ungdomar är inte oengagerade eller ointresserade av politik. Valdeltagandet bland förstagsväljare är t.ex. större än bland övriga väljare. Politiken måste dock enligt motionärernas mening förändras radikalt för att kunna attrahera unga väljare. Vidare understryks i motionen vikten av ett bättre samarbete över generationsgränserna. Den *utgångspunkt för ungdomspolitiken* som uttrycks i motionen bör ges regeringen till känna (yrkande 1).

Motionärerna anser att det – utöver satsningar på traditionell skoldemokrati med elevråd, ombudsmän m.m. samt ungdomskommissioner och ungdomsdelegationer – behövs *nya metoder för att stärka unga människors villkor och engagemang för demokrati, rättvisa och framtidstro*. Riksdagen bör tillkännage för regeringen att även sådana nya metoder bör tas till vara (yrkande 2).

Slutligen hemställs i motionen att *Ungdomsstyrelsens verksamhet* bör begränsas och dess struktur ses över med syfte att avskaffa myndigheten i dess nuvarande utformning. En begränsad verksamhet bör tas över av en annan organisation, exempelvis genom att ansvarigt departement och Kommunförbundet ges större ansvar på området. Vidare bör *Landsrådet för Sveriges*

ungdomsorganisationer (LSU) få ett begränsat uppdrag eftersom rådet har svårigheter att balansera de ingående medlemsorganisationernas särart i rapporter och andra sammanhang. De flesta frågor som rör unga medborgare skall handläggas i respektive kommun och i nära samarbete med lokala ungdomsorganisationer, icke-politiska organisationer och andra intressegrupper. Riksdagen bör tillkännage för regeringen vad som anförs i motionen om Ungdomsstyrelsen och LSU (yrkande 6).

Även i motion Kr426 (kd) tas vissa sådana ungdomspolitiska frågor upp som behandlades i samband med den ungdomspolitiska propositionen På ungdomars villkor (1998/99:115). Motionärerna uppmärksammar att valdeltagandet bland unga väljare minskat sedan år 1985 och att endast en liten andel av de kommunala posterna innehas av unga. De unga är också starkt underrepresenterade i myndighetsstyrelser och statliga kommittéer. Regeringen bör enligt motionen förelägga riksdagen förslag till åtgärder för att öka *ungdomars delaktighet i de demokratiska processerna* (yrkande 7).

I den kristdemokratiska motionen tas åter upp frågan om att riksdagen och inte regeringen skall fastställa delmålen under de 3 av riksdagen fastställda övergripande målen för ungdomspolitiken (yrkande 8). De nuvarande 41 – av regeringen fastställda – delmålen har enligt motionen visat sig vara svåra att följa upp, då många av dem upplevs som otydliga. Regeringen bör förelägga riksdagen förslag till nya delmål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att när riksdagen hösten 1999 godkände regeringens förslag i proposition 1998/99:115 om 3 övergripande mål för ungdomspolitiken framhölls det särskilt att det behövs en mera sektorsövergripande ungdomspolitik som ett komplement till den dittillsvarande sektorsindelade politiken rörande ungdomar (bet. 1999/2000:KrU4, rskr. 1999/2000:53). Ett helhetsperspektiv på ungdomars situation och levnadsvillkor är nämligen en förutsättning för att olika insatser inom olika sektorer och samhällsområden riktade till ungdomar bättre skall kunna samordnas och bli kraftfulla och resurseffektiva. En kombination av sektorsspecifika och sektorsövergripande åtgärder med sikte på en viss målgrupp eller en viss aspekt av samhällsutvecklingen har utvecklats inom andra samhällsområden och bör kunna vara av värde även inom ungdomspolitiken.

De övergripande målen har redovisats i det föregående under rubriken Bakgrund, liksom att regeringen fastställt delmål för ungdomspolitiken.

I budgetpropositionen för år 2002 (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 130–133) lämnar regeringen en resultatbedömning och konstaterar att Ungdomsstyrelsens uppföljning av måluppfyllelsen år 2000 visar att uppföljningen delvis försvårats av otydliga *delmål*. Vidare befaras uppföljningen kunna bli ofullständig inom vissa områden. Regeringen avser därför att revidera en del av delmålen. Vidare skall ett antal delmål lyftas fram som prioriterade områden.

Utskottet anser, liksom tidigare, att det krävs en fortlöpande process för att utveckla, omarbeta och förnya delmålen, vilket sker i samråd med och med förankring hos ansvariga inom olika sektorer. Ungdomarnas delaktighet i denna process är viktig. Mot denna bakgrund anser utskottet att det skulle bli ohanterligt och motverka flexibilitet och lyhördhet inför samhällsutvecklingen om regeringen i varje särskilt fall skulle få lov att återkomma till riksdagen när ett delmål skall formuleras eller omarbetas. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion Kr426 (kd) yrkande 8.

Som utskottet redovisat genomför Ungdomsstyrelsen en omfattande utvärdering av den statliga och kommunala ungdomspolitiken utifrån de 3 av riksdagen antagna övergripande målen för ungdomspolitiken och de av regeringen beslutade 41 delmålen. Resultaten skall redovisas till regeringen våren 2004, varefter regeringen för riksdagen redovisar sin bedömning av resultaten och de eventuella åtgärder som regeringen anser nödvändiga. Utskottet har så sent som hösten 2001 i sitt betänkande Ungdomspolitik m.m. (bet. 2001/02:KrU2 s. 7–8) anfört att det inte finns anledning för riksdagen att nu ta ställning till förslag till ändringar av de *utgångspunkter för ungdomspolitiken* som fastställdes hösten 1999. Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden beträffande målen för ungdomspolitiken och avstyrker motion Kr425 (m) yrkande 1.

Utskottet har i tidigare sammanhang anfört att det behövs *en central myndighet* som har ett sektorsövergripande ansvar för att verka för att målen för ungdomspolitiken uppfylls, för att följa, analysera, följa upp, utvärdera och rapportera utvecklingen samt för att föreslå sådana åtgärder som uppföljning, utvärdering m.m. påvisar behov av. Utskottet anser också att det är av värde att ungdomars åsikter och ställningstaganden till olika samhällsfrågor kommer till uttryck både direkt från ungdomar som individer och från de enskilda organisationer som representerar olika ungdomsgrupper, liksom från ett sådant övergripande organ som *Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer* (LSU). Utskottet avstyrker med det anförda motion 2001/02:Kr425 (m) yrkande 6.

Då det gäller frågor om ungdomars engagemang i samhällsutvecklingen och *ungdomars delaktighet i den demokratiska processen* vill utskottet understryka att det är en för hela samhället utomordentligt viktig fråga att de unga tar del i utformningen av det framtida samhället. Det sjunkande valdeltagandet är ett oroväckande tecken på minskande engagemang. Utvecklingen av ungdomars inflytande har gått långsamt på många områden. Dessa frågor ingår i Ungdomsstyrelsens pågående uppföljning av målen för ungdomspolitiken, bl.a. det mål som uttrycker att ungdomar skall ha verklig möjlighet till inflytande och delaktighet. I budgetpropositionen för år 2002 (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 128) redovisar regeringen pågående projekt som genomförs av Skolverket respektive Ungdomsstyrelsen i samarbete med andra myndigheter för att öka kunskapen om ungdomars kunskaper och attityder i demokratifrågor och för att öka ungdomars intresse för demokratifrågor. Regeringen anför också (prop. s. 133) att det är angeläget att ungdomars

möjligheter till inflytande stärks både i fråga om deras egna levnadsförhållanden och i andra viktiga samhällsfrågor. Likaså bör deras inflytande öka när det gäller skolverksamheten och de internationella frågorna.

Utskottet vill i sammanhanget påminna om att riksdagen under våren 2002 kommer att ta ställning till regeringens proposition 2001/02:80 Demokrati för det nya seklet och de motioner som väcks med anledning av denna. I propositionen uppställs fyra långsiktiga mål som gäller valdeltagandet, medborgarnas engagemang i form av politiska förtroendeuppdrag, deras deltagande i den politiska processen och deras möjligheter att påverka den. Bland annat ingår att andelen ungdomar som deltar i den politiska processen skall öka.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte är påkallat att riksdagen gör några särskilda uttalanden i frågan, varför motionerna Kr425 (m) yrkande 2 och Kr426 (kd) yrkande 7 avstyrks.

Ungdomars kultur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- översyn av Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning till ung kultur, *jämför reservation 5 (c)*,
- kommunala planer för ung kultur, *jämför reservation 6 (c)*,
- kulturinstitutionernas ansvar för ungdomars delaktighet i kultur, *jämför reservation 7 (c)*,
- utformningen av ansökningshandlingar som riktas till ungdomar, *jämför reservation 8 (c)*,
- barns rätt att delta i kulturlivet, *jämför reservation 9 (mp)*,
- nationell handlingsplan för ungdomars fritid.

Motionerna

I motion Kr279 (c) refereras att många projektansökningar till projektet Kultur i hela landet inför Kulturåret 1998 präglades av ett förhållningssätt till ung kultur som strider mot vad ung kultur innebär, nämligen viljan att skapa något nytt. Projekt med detta förhållningssätt har formulerats av vuxna och har avsett aktiviteter för ungdomar som reducerar kulturen till förebyggande insatser. I motionen hävdas att Ungdomsstyrelsen och Allmänna arvsfonden beviljar medel till sådana "behandlingsprojekt" som inte utgår från ungdomars egna önskemål och idéer. Riksdagen bör därför tillkännage för regeringen att en översyn bör göras av *Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning till ung kultur* (yrkande 3).

I samma motion föreslås Ungdomsstyrelsen få i uppdrag att påverka kommunerna till att utarbeta konkreta planer för högre *prioritering av ungdomars kultur* (yrkande 5). Vidare bör Kulturrådet få regeringens uppdrag att stimulera kulturinstitutionerna att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och delta i verksamheten (yrkande 6). I motionen redovisas ett par exem-

pel på kommuner som tillgodoser ungdomars önskemål om kultur och om snabba beslut om stöd till ungas egna kulturprojekt.

I motion K284 (c) förs ett resonemang av samma slag som i motion Kr279 (c) om vikten av att de unga får eget ansvar för kulturprojekt som utgår från deras egna idéer och om vikten av att statliga och kommunala instanser behandlar ansökningar om bidrag utan dröjsmål. I motionen yrkas att regeringen bör ge dessa instanser i uppdrag att göra en *översyn av utformningen av ansökningshandlingar som riktar sig till ungdomar* (yrkande 5).

Motionärerna bakom motion Kr247 (mp) föreslår att riksdagen skall tillkännage för regeringen alla *barns rätt att delta i kulturlivet* i enlighet med intentionerna i FN:s barnkonvention. Deras delaktighet skall inte vara en fråga om kostnad eller bostadsort (yrkande 1).

Motionärerna bakom motion Kr254 (kd) anför att fritidssektorn ofta drabbades under 1990-talets ekonomiska sanering i kommunerna, eftersom denna sektor inte är lagreglerad. Staten bör nu kompensera kommunerna för det som förlorats inom fritidssektorn under denna period. Inte minst i Stockholm är det synnerligen angeläget att det finns en återuppbyggd ungdomsverksamhet, där såväl ideella organisationer och idrottsföreningar som kommunen gör insatser. Samhället förlorar på att det inte finns förebyggande verksamhet som gör att ungdomar kommer in i sunda verksamheter. Riksdagen bör enligt motionen tillkännage för regeringen att en utredning bör göras om på vilket sätt fritidsarbetet för ungdomar skall kunna stimuleras t.ex. i form av *en nationell handlingsplan för ungdomars fritid* eller tydliga riktlinjer för kommunerna samt genom förbättrade stimulanssystem för det ideella föreningslivet.

Utskottets ställningstagande

Barns och ungas rätt till eget skapande och till deltagande i kulturlivet var ett genomgående tema i den långsiktiga nationella kulturpolitik som riksdagen beslöt om hösten 1996 (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). Delaktighetsmålet inom den nationella kulturpolitiken gäller självfallet barn och unga och skall iaktas av såväl statliga och statligt stödda kulturinstitutioner som andra statliga organ och kunna vara en stimulans för kommuner, landsting och andra aktörer på kultur- och ungdomsområdena. Barns och ungas delaktighet i samhället är ett av de tre övergripande målen för den nationella ungdomspolitik. Deras delaktighet i kulturlivet m.m. uttrycks i några av de delmål för ungdomspolitik som regeringen fastställt och som för närvarande utvärderas av Ungdomsstyrelsen i samarbete med andra myndigheter. Ungdomsstyrelsens uppföljning skall även avse kommunernas insatser inom ungdomspolitik. Frågor om ungas kultur och därtill anknytande frågor, motsvarande de nu aktuella yrkandena i motionerna Kr279 (c) och K284 (c), har behandlats av utskottet under senare år, senast hösten 2002 (bet. 2001/02:Kr2 s. 15–16). Med hänvisning till vad som tidigare anförts föreslår utskottet att riksdagen avslår de nu aktuella motionerna Kr279 (c) yrkandena 3, 5 och 6 samt K284 (c) yrkande 5.

Utskottet har tidigare även behandlat yrkanden motsvarande det som framställs i motion Kr247 (mp) yrkande 1 om att riksdagen skall göra ett uttalande till regeringen om barns rätt att i enlighet med FN:s barnkonvention delta i kulturlivet oavsett bostadsort och ekonomi. Utskottet, som utgår från att regeringens handlande när det gäller barn och unga har sin grund bl.a. i FN:s barnkonvention, hänvisar till sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionsyrkandet.

Frågor som gäller ungas fritid ingår bland de ämnen som Ungdomsstyrelsen i samarbete med andra berörda myndigheter utvärderar och följer upp utifrån de nationella målen för ungdomspolitik. Till Ungdomsstyrelsens uppgifter hör också att stimulera och följa upp kommunernas verksamhet inom ungdomsområdet. Utskottet instämmer med motionärerna i att det är mycket viktigt att kommunerna har en väl fungerande fritidsverksamhet som bl.a. kan ha förebyggande effekter. Utskottet anser dock att staten inte bör utfärda någon form av riktlinjer eller handlingsplan för kommunernas agerande, då de har att själva handha verksamheten utifrån sina förutsättningar och olika behov. Frågor om stimulans av det ideella föreningslivet genom ökade statliga bidrag bör prövas i det årligen återkommande budgetarbetet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr254 (kd).

Statsbidrag till invandrarnas ungdomsorganisationer

Utskottets förslag i korthet

Regeringen bör avslå motionsförslaget om

– statligt bidrag till invandrarnas ungdomsorganisationer, *jämför reservation 10 (kd, c, fp)*.

Motionen

I motion A226 (c) hemställs att riksdagen skall göra ett uttalande om att invandrarnas ungdomsorganisationer skall få behålla de statliga bidragen (yrkande 2). Motionärerna framhåller att ungdomar med invandrarbakgrund, särskilt kvinnorna, deltar i mindre utsträckning i föreningslivet än infödda medborgare. Kulturen är viktig för självförtroende och gemenskap. Både kultur och idrott är brobyggare i det mångkulturella samhället.

Utskottets ställningstagande

I samband med budgetbehandlingen hösten 2001 beslöt riksdagen om ändrade regler för statsbidrag till ungdomsorganisationer. Det dittillsvarande grundbidraget skall ersättas med tre olika bidrag med olika krav på medlemsantal och antal lokalavdelningar. Inom ramen för de tre nya bidragen skall den speciella situationen för ungdomsorganisationer för handikappade kunna tillgodose. Vidare skall det i undantagsfall finnas dispensmöjligheter. Det dittillsvarande särskilda bidraget ändras inte (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 135–136, bet.

2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:74). I förordningen (2001:1060) om statsbidrag till ungdomsorganisationer har fastställts att de tre nya bidragen skall utgå i form av strukturbidrag, utvecklingsbidrag och etableringsbidrag. Förordningen träder i kraft den 1 januari 2002 och tillämpas för första gången i fråga om statsbidrag för bidragsåret 2004.

Utskottet delar motionärens syn på ungdomsorganisationernas stora betydelse som brobyggare mellan olika kategorier av ungdomar i det mångkulturella samhället. Utskottet noterar att det i de tidigare statsbidragsreglerna för grundbidrag till ungdomsorganisationer fanns en särregel för ungdomsorganisationer för invandrare om minsta antal medlemmar och minsta antal lokalavdelningar. De flesta ungdomsorganisationer för invandrare torde kunna uppnå de olika medlems- och lokalavdelningskrav som sedan den 1 januari ställs upp för de tre nya bidragsformer som ersätter grundbidraget. Utskottet påminner också om att det i den nya förordningen finns en dispensregel som gör det möjligt att om det finns särskilda skäl kunna ge strukturbidrag, utvecklingsbidrag och etableringsbidrag till en organisation även om den inte uppfyller kraven för de tre bidragsformerna. Utskottet anser mot denna bakgrund att det inte är påkallat att riksdagen gör ett sådant uttalande som begärs i motion A226 (c) yrkande 2, varför yrkandet avstyrks.

Internationellt ungdomsarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- ungdomssamarbete med Baltikum m.m., *jämför reservation 11 (c, fp, mp)*,
- skolkontakt nät som en del i ungdomsutbytet,
- stöd till ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter, *jämför reservation 12 (kd)*.

Motionerna

I motion Kr253 (fp) redovisas att den 10:e parlamentariska Östersjökonferensen i september 2001 antagit en resolution som bl.a. omfattar *ungdomssamarbete med Baltikum*. Länderna uppmanas att stödja utvecklingen av ett stabilt civilt samhälle och stärka medborgarskapskänslan och känslan för demokrati i Östersjöregionen genom att bl.a. stärka samarbetet med ideella organisationer och ungdomsorganisationer. Motionären hemställer att riksdagen skall tillkännage för regeringen vikten av aktiv information om ungdomsutbyte mellan Norden och Baltikum i form av resor, kurser samt studie- och arbetsutbyte (yrkande 1). Likaså bör ett uttalande göras om vikten av att ett skolkontakt nät utarbetas (yrkande 2). Slutligen begärs ett uttalande om stöd till ungdomsutbytet mellan länderna som ett led i demokrati- och fredsarbetet (yrkande 3).

Regeringen bör enligt motion Kr403 (c) ta initiativ till att samla ungdomar från länderna kring Östersjön för att ta fram *former för ungdomsutbyte inom*

Östersjöregionen. Även i denna motion hänvisas till diskussionerna vid den 10:e Östersjökonferensen. Motionären framhåller att Sverige bör gå i spetsen för att stimulera studentutbyte och turistresande.

Ungdomsförbundens möjlighet till globalt arbete tas upp i motion Kr426 (kd). Motionärerna framhåller att internationellt arbete självfallet inte endast gäller arbete inom EU utan att det även gäller världen utanför EU, bl.a. den tredje världen med dess unga befolkning. Ungdomar är en viktigt resurs i detta arbete. Därför bör Ungdomsstyrelsen lämna *stöd till ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter*, dvs. deras kontakter med sina systerorganisationer och deras arbete inom sina internationaler (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Frågor om *ungdomsutbyte i Östersjöregionen* har utskottet behandlat så sent som under hösten 2001 i sitt betänkande 2001/02:KrU2 om ungdomspolitik m.m. (s. 17–19). Utskottet redovisade att Ungdomsstyrelsen med medel från Allmänna arvsfonden bedriver ett projekt för utbyte mellan ungdomsorganisationer i Östersjöområdet och anförde att det bör ankomma på dem att besluta i vilka former verksamheten kan drivas vidare. Något initiativ i frågan från riksdagens sida ansågs inte nödvändigt. Utskottet anser att det är värdefullt att det sedan flera år påbörjade samarbetet mellan skolor och högskolor vidareutvecklas, men anser att det bör ankomma på dem och på myndigheter inom och utom utbildningsområdet att bedöma möjligheterna att genomföra och på olika sätt finansiera sådan verksamhet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet yrkandena om riksdagsuttalanden i frågan i motionerna Kr253 (fp) yrkandena 1 och 3 och Kr403 (c). Utskottet avstyrker även yrkande 2 i motion Kr253 (fp) om att ett skolkontakt nät skall tas in som en central del i ungdomsutbytet.

Utskottet anser att det inte finns utrymme inom det ordinarie bidraget till ungdomsorganisationerna för att avsätta särskilda medel för ungdomsorganisationernas samarbete med systerorganisationer i andra länder. Utskottet anser dock att sådana kontakter både inom och utom EU är av värde för förståelsen mellan ungdomar i olika länder och är betydelsefulla för utbyte av kunskaper och erfarenheter. Ungdomsorganisationernas medverkan i utvecklingsprojekt i andra länder bekostas bl.a. med medel från Sida. Ungdomar är en viktig resurs i utvecklingsarbetet inte minst genom att de kan tillföra ett ungdomsperspektiv på verksamheten. Ungdomars möjlighet till engagemang i internationella frågor ingår som en del i det uppföljnings- och utvärderingsarbete som pågår inom Ungdomsstyrelsen och som skall redovisas för regeringen efter år 2003. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr426 (kd) yrkande 9 avseende ett uttalande om en särskild satsning på ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter.

Åldersgränser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om
– åldersgränser för ungdomar, *jämför reservation 13 (v)*.

Motionerna

Det bör enligt motion Kr212 (m) finnas endast en åldersgräns för när en person juridiskt sett är vuxen och tillåts att gå på krogen, handla på Systemet, rösta, gifta sig och ta körkort. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Även i motion Kr250 (kd) tas frågan upp om behovet av att harmonisera vuxenbegreppet. Motionärerna anser att riksdagen som sin mening bör tillkännage för regeringen att 18 år bör vara en enhetlig gräns där man betraktas som vuxen.

I motion Kr285 (v) begärs en utredning i syfte att klarlägga hur olika åldersgränser används och påverkar den som uppnått myndig ålder, dvs. 18 år. Vidare bör regeringen föreslå åtgärder som förhindrar möjligheten att använda åldersgränser som verkar diskriminerande på myndiga personer, då åldersgränser används i olika sammanhang utan klara motiveringar och starka skäl.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har senast under hösten 2001 behandlat frågor om åldersgränser i sitt betänkande 2001/02:KrU2. Frågan behandlades även i utskottets betänkande 1999/2000:KrU4 och i konstitutionsutskottets yttrande 1999/2000:K2y i samband med beredningen av den ungdomspolitiska propositionen (1999/2000:115) hösten 1999.

En ingående genomgång av författningsreglerade åldersgränser gjordes i utredningsbetänkandet Bevakad övergång – Åldersgränser för unga upp till 30 år (SOU 1996:111).

Utskottet vill framhålla att frågan om mera enhetliga åldersgränser kompliceras av att uppsatta åldersgränser avser så skilda förhållanden som ungas rättigheter, deras skyldigheter och deras behov av skydd. Att med dessa skilda utgångspunkter fastställa en enda enhetlig åldersgräns torde innebära stora problem. Utskottet är dock medvetet om att ungdomar upplever mängden av olika åldersgränser som otillfredsställande och att gränserna ibland kan kännas godtyckligt satta. Gränser som funnits under en längre tid kanske också kan upplevas som otidsenliga, eftersom t.ex. samhällsutveckling och utbildningsväsendets utbyggnad på olika sätt har påverkat ungdomars mognad. Åldersgränser som ungdomar kan uppleva som orättvisa och onödiga kan också vara sådana som inte är författningsreglerade utan satta av t.ex. restauranger och andra nöjesarrangörer. Kontakter med branschföreträdare har

tagits från Regeringskansliet, men överläggningarna har inte lett till att splittningen av åldersgränser för tillträde till restauranger m.m. har ändrats.

Torsdagen den 31 januari 2002 beslöt regeringen att en parlamentarisk kommitté skall tillsättas med uppdrag att arbeta med frågan om en sammanhållen diskrimineringslagstiftning. Kommittén skall ersätta den tidigare utredningsman som arbetat bl.a. med åldersgränsfrågor i arbetslivet. Den nya utredningen blir betydligt mera omfattande och skall överväga en gemensam lagstiftning mot diskriminering som omfattar alla eller flertalet diskrimineringsgrunder och samhällsområden. I uppdraget ingår att lämna förslag till hur bestämmelserna om åldersdiskriminering i EG-direktivet om likabehandling i arbetslivet (2000/01:Kr78/EG) skall genomföras i Sverige. När det gäller diskrimineringsgrunden ålder skall utredningen kartlägga i vilken utsträckning det finnes ett behov av att införa sådan lagstiftning på andra samhällsområden än de områden som täcks av direktivet om likabehandling i arbetslivet.

Med hänvisning till det anförda och till vad kultur- och konstitutionsutskotten tidigare anförts i frågan avstyrker utskottet motionerna Kr212 (m), Kr250 (kd) och Kr285 (v).

Ungdomars levnadsförhållanden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- åtgärder för att åstadkomma generationsövergripande jämförelser, *jämför reservation 14 (kd)*,
- en nationell kampanj mot drogmissbruk, *jämför reservation 15 (kd, c)*,
- ungdomsarbete i problemtyngda stadsdelar,
- barn, medier och stress, *jämför reservation 16 (c, mp)*.

Motionerna

I motion Kr426 (kd) understryks behovet av sådana instrument som gör det möjligt att i alla regerings- och riksdagsbeslut kunna beakta effekterna för olika generationer och fördelningen av resurser mellan dem. Det är enligt motionärernas mening särskilt viktigt med *generationsövergripande jämförelser* när det gäller beslut om investeringar, skatter och transfereringar. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen (yrkande 4).

I motionen påtalas också problemen med ungdomars bruk av alkohol och narkotika. Motionärerna anför att det är viktigt att stärka ungdomars vilja och förmåga att avstå från droger. De redovisar att ungdomar framfört kritik mot den information de får t.ex. i skolan om alkohol, narkotika och tobak. Ungdomsstyrelsen bör ges i uppdrag att organisera *en nationell kampanj mot drogmissbruk* (yrkande 5).

Slutligen föreslås i motionen att riksdagen som sin mening skall tillkännage för regeringen att Ungdomsstyrelsen bör få i uppdrag att genomföra ett projekt för att stimulera *ungdomsarbete i problemtungda stadsdelar* genom att öka ideella ungdomsorganisationers närvaro och aktiviteter där och därmed förebygga brott (yrkande 6). En sådan satsning bör ske inom ordinarie budgetram.

Riksdagen bör enligt motion So495 (mp) som sin mening tillkännage för regeringen vad som anförs i motionen om *barn, medier och stress* (yrkande 19). I motionen påtalas att de materiella, kommunikativa och mediala förutsättningarna i barns liv har ändrats radikalt under de senaste årtiondena. Även barnen utsätts för ett mera hektiskt tempo i samhället utan att vi vet vilka konsekvenserna blir. Barns utnyttjande och exploatering i reklam måste kontrolleras och därför snarast ses över. Även i motionerna Kr400 (mp) yrkande 5 och Kr422 yrkande 65 framhålls att barn och ungdomar utsätts för information och påverkan från medier m.m. Riksdagen bör begära att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att samlat se över alla de mediala påverkanssituationer som ett barn utsätts för och deras påverkan på barnets utveckling, såväl psykiskt som fysiskt.

Utskottets ställningstagande

Det första av de tre nationella målen för ungdomspolitiken avser att ungdomar skall ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv. Delmål under detta mål har fastställts av regeringen, vilka främst rör utbildning, arbete, bostad och ekonomisk självständighet. Under åren 2000–2003 gör Ungdomsstyrelsen en uppföljning och utvärdering av den förda ungdomspolitiken bl.a. mot detta mål och de olika förhållanden som rör ungdomars möjlighet att leva ett självständigt liv. Den statliga ungdomspolitiken är även sektorsövergripande, vilket betyder att ungdomars villkor och förhållanden skall beaktas även inom övriga politikområden. Ungdomsstyrelsens uppföljning och utvärdering görs i samarbete med berörda myndigheter på olika områden. När Ungdomsstyrelsen efter den nu pågående fyraårsperioden har rapporterat resultaten av uppföljning och utvärdering till regeringen kommer riksdagen att få tillfälle att ta ställning till regeringens bedömning av resultaten och till regeringens förslag till åtgärder inom ungdomspolitikens område. Utskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen inte bör göra något sådant uttalande som begärs i motion Kr426 (kd) yrkande 4 om särskilda *åtgärder för att åstadkomma generationsövergripande jämförelser* vid olika regerings- och riksdagsbeslut.

Regeringen har nyligen lagt fram förslag till en nationell handlingsplan mot narkotika (prop. 2001/02:91). Syftet med förslagen är bl.a. att minska nyrekryteringen till missbruk, att få fler missbrukare att sluta och att minska tillgången på narkotika. Samarbetet mellan myndigheter, kommuner, lands- ting och frivilligorganisationer skall utvecklas. I propositionen berörs också skolans roll i sammanhanget. För genomförande av handlingsplanen avses 325 miljoner kronor avsättas under tre år. Stor vikt läggs vid förebyggande

insatser. Planen tar också upp metod- och kompetensutveckling, forskning och internationellt samarbete. Riksdagen kommer således att inom kort behandla propositionsförslagen och de motioner som väcks med anledning av propositionen. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet förslaget i motion Kr426 (kd) yrkande 5 att Ungdomsstyrelsen skall ges i uppdrag att utarbeta *en nationell kampanj mot drogmissbruk*.

En särskild satsning åren 1999–2001 för att förbättra uppväxtvillkoren i storstädernas mest utsatta stadsdelar gjordes i enlighet med propositionen (1997/98:165) om en nationell politik för storstadsregionerna. Medel avsattes bl.a. för idrotts-, fritids- och kulturverksamhet. Vidare skulle nätverk mellan lokala föreningar och andra ideella sammanslutningar uppmuntras för utveckling och drift av ungdomsprojekt som en fortsättning av den tidigare verksamheten Projektet för lokal utveckling genom samverkan (PLUS). Ungdomsstyrelsen driver med medel från Allmänna arvsfonden andra projekt med inriktning på ungdomar i storstädernas utsatta stadsdelar. Utskottet anser att resultaten av utvärderingarna av storstadssatsningarna bör avvaktas innan statliga initiativ till nya former av *ungdomsarbete i storstädernas problemområden* övervägs. Förslaget i motion Kr426 (kd) yrkande 6 att Ungdomsstyrelsen inom ordinarie budgetram skall lämna stöd till ideella organisationer för nya sådana satsningar avstyrks av utskottet.

Frågor om mediers påverkan på barn och barns stress förorsakad av medier har behandlats av utskottet vid två tillfällen under år 2001. I betänkandet om radio och TV i allmänhetens tjänst under avtalsperioden 2002–2005 (bet. 2000/01:KrU8) och i ett betänkande under hösten 2001 om allmänna ungdomspolitiska frågor (bet. 2001/02:KrU2 s. 10–12) har utskottet redovisat Ungdomsstyrelsens ansvar för att genomföra den statliga nationella ungdomspolitiken och för att följa och sprida kunskaper om ungdomars levnadsvillkor. Utskottet har också redovisat att det finns ett antal statliga myndigheter och institutioner som har ansvar för utformning och verkställighet av statlig politik som rör ungdomars livsstil och hälsa och ansvar för ungdomars förmåga att kritiskt granska och ta ställning till alla de budskap med stor genomslagskraft som de nås av via medierna. Dessa myndigheter och även sådana institutioner som Våldsskildringsrådet har också ett ansvar för att rapportera till regeringen resultaten av sitt arbete och att lägga fram förslag till de ändringar av den statliga politiken som kan behövas. Utskottet har ansett att det inte har varit aktuellt att sprida kunskap om resultaten av forskning inom området genom tillsättande av en särskild statlig utredning. Med hänvisning till vad som anförts under föregående år i de två nämnda utskottsbetänkandena avstyrker utskottet de tre nu aktuella motionerna Kr400 (mp) yrkande 5, Kr422 (mp) yrkande 65 och So495 (mp) yrkande 19.

Ungdomslokaler m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- behovet av lokaler och mötesplatser för ungdomar,
- brukarinflytande.

Motionerna

Behovet av lokaler och mötesplatser för ungdomar bör enligt motion So501 (c) tillkännages för regeringen (yrkande 17). Ungdomsgårdarnas verksamhet har dragits ned och ibland upphört. Motionärerna påpekar att det inte råder någon brist på lokaler och mötesplatser i kommunerna, men att dessa lokaler inte är bra samlingspunkter för ungdomar. Lokalerna behöver i många fall rustas upp och anpassas till ungdomarnas behov och ges goda förutsättningar för IT-kommunikationer.

Enligt motion A226 (c) bör riksdagen tillkännage för regeringen att *brukarinflytandet* bör öka över t.ex. idrottsanläggningar, samlingslokaler, fritidsgårdar och skolor (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Ungdomsstyrelsen har för år 2002 fått fortsatt uppdrag att fördela bidrag för informationsinsatser och utredningsarbete om ungdomars utnyttjande av samlingslokaler. Genom dessa insatser och genom ett ökat samarbete mellan samlingslokalorganisationerna och ungdomsföreningarna anser regeringen i budgetpropositionen (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 149) att ungdomars generella användande av samlingslokalerna bör kunna ökas. Att skapa tillgång till bra och ändamålsenliga samlingslokaler för föreningsengagemang och för möten i övrigt mellan människor anges vara ett viktigt inslag i regeringens folkrörelsepolitik. Mot denna bakgrund aviseras en översyn av stödformen (prop. s. 141). Därvid skall undersökas olika gruppers utnyttjande av allmänna samlingslokaler och lokalernas tillgänglighet för det lokala föreningslivet. Likaså skall frågor tas upp som rör lokalernas betydelse för näringslivet och invånarnas deltagande i samhällslivet och de politiska processerna. En kartläggning av lokalbeståndet skall göras. I den nyligen avlämnade demokratipropositionen (2001/02:80 s. 68–69) konstateras att det samlade belopp som delas ut i statligt stöd till allmänna samlingslokaler numera är lägre än under tidigare år. Därför skall utredningen även avse effekterna av det statliga stödet.

Med hänvisning till det kommande utredningsarbetet anser utskottet att några uttalanden från riksdagens sida om lokaler och mötesplatser för ungdomar eller om brukarinflytande inte bör göras. Utskottet avstyrker därför motionerna So501 (c) yrkande 17 och A226 (c) yrkande 5.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Delmålen för ungdomspolitiken (punkt 1)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr426 yrkande 8.

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i den kristdemokratiska motionen Kr426 anser vi att det bör vara riksdagen och inte regeringen som skall fastställa delmålen under de 3 av riksdagen fastställda övergripande målen för ungdomspolitiken. Riksdagen bör därmed få bättre möjlighet att bedöma den politiska inriktningen på ungdomspolitiken. De nuvarande 41 – av regeringen fastställda – delmålen har visat sig vara svåra att följa upp, då många av dem upplevs som otydliga. Regeringen bör i enlighet med förslaget i motion Kr426 (kd) yrkande 8 förelägga riksdagen förslag till nya delmål. Därmed kommer också ungdomspolitiken att uppmärksammas och målen och delmålen att debatteras på ett annat sätt än nu, även utanför riksdagen. Detta är bra för uppslutningen kring ungdomsfrågorna.

2. Utgångspunkten för ungdomspolitiken m.m. (punkt 2)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr425 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi har redan i tidigare sammanhang uttryckt vår tveksamhet till begreppet ungdomspolitik. Vår utgångspunkt är nämligen att man inte skall dela in politiken efter olika grupper. Vi anser att en god politik för att ge ungdomar en bra utbildning och möjlighet till ett riktigt arbete är en sådan politik som gynnar även andra ”grupper” i samhället. Ungdomsarbetslöshet, och övrig arbetslöshet, har självklart sin grund i ett dåligt företagsklimat och brist på

flexibilitet på arbetsmarknaden. Dagens ungdomar vill ha makt över sitt eget liv och rätt att välja och styra själva, snarare än att delta i den representativa demokratins olika organ. Den representativa demokratin bör därför minska till förmån för individernas makt över sina egna liv. Politiken måste förändras radikalt för att kunna attrahera unga väljare. Ett bättre samarbete över generationsgränserna är också nödvändigt. Den utgångspunkt för ungdomspolitik som uttrycks i motion Kr425 (m) yrkande 1 bör ges regeringen till känna.

3. Ungdomsstyrelsen och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (punkt 3)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr425 yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser – liksom tidigare – att Ungdomsstyrelsens verksamhet bör begränsas och dess struktur ses över med syfte att avskaffa myndigheten i dess nuvarande utformning. Verksamhet bör kunna tas över av en annan organisation, exempelvis genom att ansvarigt departement och Kommunförbundet ges större ansvar på området. De allra flesta frågor som berör yngre medborgare skall naturligtvis handläggas i respektive kommun och i så nära samråd som möjligt med lokala ungdomsorganisationer. Även icke-politiska organisationer och andra intressegrupper som arbetar med ungdomar bör vara med i detta arbete.

Vi anser också att Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU) bör få ett begränsat uppdrag eftersom rådet har svårigheter att balansera de ingående medlemsorganisationernas särart i utredningar, rapporter, remissyttranden och andra sammanhang.

Riksdagen bör som sin mening tillkännage för regeringen vad som anförs i motion Kr425 (m) yrkande 6 om Ungdomsstyrelsen och LSU.

4. Ungdomars delaktighet i de demokratiska processerna m.m. (punkt 4)

av Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr425 yrkande 2 och avslår motion 2001/02:Kr426 yrkande 7.

Ställningstagande

Frågan om unga människors inflytande och delaktighet i samhället är högaktuell för samtliga politiska partier efter 1998 års val på grund av det minskade valdeltagandet. Vi anser att det är tveksamt om det behövs flera sådana direkta åtgärder som regeringen hittills tillämpat för att stärka unga människors inflytande och delaktighet i samhället.

Utöver satsningar på traditionell skoldemokrati med elevråd, elevombuds män m.m. har regeringen t.ex. föreslagit att även ungdomskommissioner och ungdomsdelegationer skall inrättas. Så som unga människors verklighet ser ut i dag ifrågasätter vi starkt om sådana gamla metoder är tillräckliga för att öka unga människors engagemang och delaktighet i skolan och i samhället i övrigt. Vi föreslår därför att riksdagen med bifall till motion Kr425 (m) yrkande 2 som sin mening för regeringen tillkännager att även nya metoder bör tas till vara för att stärka unga människors villkor och engagemang för demokrati, rättvisa och framtidstro.

5. Översyn av Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning till ung kultur (punkt 5)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 3.

Ställningstagande

Trots att de vuxna vet och förstår att ungdomar själva vill vara med och utforma sin egen kultur och olika kulturprojekt glömmar de alltsomoftast bort detta. Ofta presenteras redan färdiga projekt för ungdomar. Syftet med och formen på projektet är redan klart. Det enda som saknas är ungdomarna. Detta förhållningssätt till ung kultur strider mot allt vad ung kultur innebär, nämligen viljan att skapa något nytt. Ibland reduceras den unga kulturen dessutom till att vara "en förebyggande insats".

De två största bidragsgivarna till ung kultur, Ungdomsstyrelsen och Allmänna arvsfonden, bör inte bevilja medel till sådana projekt som inte utgår från ungdomars egna önskemål och idéer, och inte heller till vad som kan kallas "behandlingsprojekt". Riksdagen bör med bifall till motion Kr279 (c) yrkande 3 som sin mening tillkännage för regeringen att en översyn bör göras av Ungdomsstyrelsens och Allmänna arvsfondens bidragsgivning till ung kultur med utgångspunkt i vad jag här har anfört.

6. Kommunala planer för ung kultur (punkt 6)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 5.

Ställningstagande

De kommunala kultur- och fritidsbudgetarna, som inte är beroende av någon lagreglering, är ofta uppboundna i fasta anläggningar och institutioner eller i projekt som beslutats redan före budgetbesluten. Detta kan försämra förutsättningarna för att snabbt ta till vara ungdomars nya idéer. Jag anser att det är viktigt att stödet till ungdomars olika kulturprojekt utformas på ungdomars egna villkor och att ungdomar inte skall behöva vänta ett helt år på att få bidrag. Jag anser att riksdagen bör bifalla förslaget i motion Kr279 (c) yrkande 5 och som sin mening ge regeringen till känna vad som anförs i motionen om att Ungdomsstyrelsen skall få i uppdrag att påverka kommunerna att utarbeta konkreta planer för en högre prioritering av ung kultur. Detta bör bl.a. innebära att det skall finnas fria resurser i kommunala budgetar för ungdomars kulturverksamhet och även finnas en sådan planering att medlen räcker till nya projekt under ett pågående budgetår. I planerna bör också ingå låga hyror – eller inga alls – för lokaler för ungdomsverksamhet.

7. Kulturinstitutionernas ansvar för ungdomars delaktighet i kultur (punkt 7)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr279 yrkande 6.

Ställningstagande

Kulturrådet bör få regeringens uppdrag att stimulera kulturinstitutionerna till att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och att delta i kulturverksamheten. Riksdagen bör således bifalla motion Kr279 yrkande 6 och tillkännage för regeringen vad jag här anfört.

8. Utformningen av ansökningshandlingar som riktas till ungdomar (punkt 8)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:K284 yrkande 5.

Ställningstagande

Kommuner och statliga instanser såsom länsstyrelser, Ungdomsstyrelsen och Allmänna arvsfonden bör få i uppdrag att göra en översyn av utformningen av ansökningshandlingar som riktar sig till ungdomar. Detta bör kunna bidra till att gamla byråkratiska traditioner, som försvårar för ungdomar att erhålla ekonomiska resurser, skall kunna brytas. Riksdagen bör med bifall till motion K284 (c) yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna vad jag här har anfört.

9. Barns rätt att delta i kulturlivet (punkt 9)

av Ewa Larsson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr247 yrkande 1.

Ställningstagande

Begreppet barn och kultur innefattar både kultur av barn och kultur för barn. Det är enligt Miljöpartiets uppfattning oerhört angeläget att barnets möjligheter att både uttrycka sig och kunna få ta del av kulturella uttryck stimuleras. Kulturen kan också fungera som en länk mellan generationerna, genom att barnets kulturella uttryck kan göra det möjligt att artikulera tankar och känslor, så att barnet bättre kan förstå och förstås. Barndomen är en livsfas lika central som någon annan. Det bör åvila den offentliga sektorn att ta ansvar för barnets rätt till att aktivt kunna delta i kulturlivet.

Jag anser att riksdagen med bifall till motion Kr247 (mp) yrkande 1 som sin mening skall tillkännage för regeringen alla barns rätt att oavsett bostadsort och ekonomi delta i kulturlivet i enlighet med intentionerna i FN:s barnkonvention. I konventionen kan vi läsa: ”Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassat till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.”

10. Statligt bidrag till invandrarnas ungdomsorganisationer (punkt 11)

av Inger Davidson (kd), Dan Kihlström (kd), Birgitta Sellén (c) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:A226 yrkande 2.

Ställningstagande

Ungdomar med invandrabakgrund, särskilt kvinnorna, deltar i mindre utsträckning i föreningslivet än infödda medborgare. Kulturen är viktig för självtillit och gemenskap. Både kultur och idrott är brobyggare i det mångkulturella samhället.

Riksdagen bör bifalla motion A226 (c) yrkande 2 och som sin mening ge regeringen till känna att det är viktigt att invandrarnas ungdomsorganisationer får behålla de statliga bidragen, dvs. har möjlighet att få bidrag även inom ramen för det nya grundbidragssystem som riksdagen godkände hösten 2001 och som tillämpas fr.o.m. bidragsåret 2004 (se prop. 2001/02:1, utg.omr. 17 s. 135–136, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:74).

11. Ungdomssamarbete med Baltikum m.m. (punkt 12)

av Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 11. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr253 yrkandena 1 och 3 och bifaller delvis motion 2001/02:Kr403.

Ställningstagande

Den 10:e parlamentariska Östersjökonferensen antog i september 2001 en resolution som bl.a. omfattar ungdomssamarbete med Baltikum. Länderna uppmanas att stödja utvecklingen av ett stabilt civilt samhälle samt stärka medborgarskapskänslan och känslan för demokrati i Östersjöregionen genom att bl.a. stärka samarbetet med ideella organisationer och ungdomsorganisationer. Riksdagen bör därför som sin mening tillkännage för regeringen vikten av aktiv information om ungdomsutbyte mellan Norden och Baltikum i form av resor, kurser samt studie- och arbetsutbyte. Vidare bör stöd lämnas till ungdomsutbytet mellan länderna som ett led i demokrati- och fredsarbetet. Därmed bifaller riksdagen motion Kr253 (fp) yrkandena 1 och 3 och bifaller delvis motion Kr403 (c).

12. Stöd till ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter (punkt 14)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 12. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr426 yrkande 9.

Ställningstagande

Ungdomsförbundens möjligheter till globalt arbete bör enligt vår mening förbättras i enlighet med vad som anförs i motion Kr426 (kd). Sådant internationellt arbete bör självfallet inte endast gälla arbete inom EU utan även gälla världen utanför EU, bl.a. den tredje världen med dess unga befolkning. Ungdomar är en viktig resurs i detta arbete. Det är också viktigt att hos morgondagens beslutsfattare öka kunskaperna om och förståelsen för internationellt solidaritetsarbete. Mot denna bakgrund bör Ungdomsstyrelsen avsätta särskilda medel för stöd till ungdomsorganisationernas reguljära internationella kontakter, dvs. deras kontakter med sina systerorganisationer och deras arbete inom sina internationaler. Riksdagen bör med bifall till motion Kr426 (kd) yrkande 9 som sin mening tillkännage för regeringen vad vi här anfört.

13. Åldersgränser för ungdomar (punkt 15)

av Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 13. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr285 och avslår motionerna 2001/02:Kr212 och 2001/02:Kr250.

Ställningstagande

Enligt vår mening behöver det klargöras hur olika åldersgränser används och påverkar den som uppnått myndig ålder, dvs. 18 år. Därför bör riksdagen begära att regeringen tillsätter en utredning med detta syfte. Det bör finnas mycket starka och redovisade skäl för att åldersgränser skall tillåtas för att begränsa rättigheterna för den som uppnått myndig ålder. Regeringen bör vidare lämna förslag till riksdagen om sådana åtgärder som förhindrar möjligheten att använda åldersgränser som verkar diskriminerande på myndiga personer, då åldersgränser används i olika sammanhang utan klara motiveringar och starka skäl. Därmed bör riksdagen bifalla motion Kr285 (v) och avslå motionerna Kr212 (m) och Kr250 (kd).

14. Åtgärder för att åstadkomma generationsövergripande jämförelser (punkt 16)

av Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse:

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 14. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr426 yrkande 4.

Ställningstagande

Det är angeläget att finna instrument som gör det möjligt att i alla riksdags- och regeringsbeslut beakta generationsaspekterna. Det är nödvändigt att effekterna av de olika besluten så långt det är möjligt redovisas när det gäller fördelningen mellan olika generationer. Detta är särskilt viktigt när regeringen lämnar förslag rörande investeringar, skatter eller transfereringar. Konkreta förslag till åtgärder i denna riktning bör regeringen utarbeta och återkomma till riksdagen med. Detta bör riksdagen med bifall till motion Kr426 (kd) yrkande 4 som sin mening tillkänna för regeringen.

15. En nationell kampanj mot drogmissbruk (punkt 17)

av Inger Davidson (kd), Dan Kihlström (kd) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 15. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr426 yrkande 5.

Ställningstagande

Undersökningar och rapporter visar att allt fler ungdomar konsumerar mycket alkohol och prövar narkotika. Ett allvarligt problem är att alkoholdebuten går allt längre ned i åldrarna. I en inte färdigutvecklad kropp är risken för bestående skador stora.

Unga har uttryckt önskemål om att före detta missbrukare och föräldrar till missbrukare bör föreläsa ute på skolorna. Många tonåringar är missnöjda med den information de fått om alkohol, narkotika och tobak (ANT).

Det är viktigt att stärka unga människors vilja och förmåga att avstå från droger. En åtgärd skulle kunna vara att ungdomar tillsammans med vuxna själva skapar platser och tillfällen för nöje och umgänge utan alkohol. Det är viktigt att uppmärksamma och stödja initiativ som tas för att skapa drogfria miljöer och att även andra än kommunerna skapar miljöer utan droger.

Vi anser att riksdagen bör bifalla motion Kr426 (kd) yrkande 5 och som sin mening tillkänna för regeringen att den bör ge Ungdomsstyrelsen i uppdrag att organisera en nationell kampanj mot drogmissbruk.

16. Barn, medier och stress (punkt 19)

av Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 16. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr400 yrkande 5 och 2001/02:Kr422 yrkande 65 samt bifaller delvis motion 2001/02:So495 yrkande 19.

Ställningstagande

De materiella, kommunikativa och mediala inslagen i barns liv har ändrats radikalt under de senaste årtiondena. Även barnen utsätts numera för ett mera hektiskt tempo i samhället utan att vi vet vilka konsekvenserna blir. Barn och ungdomar utsätts för information och påverkan från medier m.m. En utredning med representanter för alla berörda myndigheter, institutioner m.m. bör tillsättas med uppdrag att ge en samlad bild av de i motionerna nämnda påverkanssituationer som ett barn utsätts för och den påverkan dessa situationer har på barnets utveckling, såväl psykiskt som fysiskt. Vidare bör barns utnyttjande och exploatering i reklam kontrolleras, och därför bör även denna fråga ses över. Vi anser att riksdagen som sin mening bör tillkännage för regeringen att en sådan utredning och översyn som begärs i motionerna snarast bör påbörjas. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna Kr400 (mp) yrkande 5 och Kr422 (mp) yrkande 65 samt delvis bifalla motion So495 (mp) yrkande 19.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Åldersgränser för ungdomar (punkt 15)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m) anför:

Vi har stor förståelse för att unga människor ofta upplever de många olika åldersgränser som finns som både svårmotiverade och orättvisa. Vi kan dock inte ställa oss bakom det långtgående kravet i motion Kr212 (m) att en enda åldersgräns skall införas, då en människa skall betraktas och behandlas som vuxen. Som utskottet redovisat finns det nämligen flera skäl till att det finns olika åldersgränser som har att göra med ungas rättigheter, skyldigheter och behov av skydd.

2. Behovet av lokaler och mötesplatser för ungdomar samt av brukarinflytande (punkterna 20 och 21)

Birgitta Sellén (c) anför:

Ungdomsgårdars verksamhet har dragits ned och ibland upphört. Det råder dock oftast inte någon brist på lokaler och mötesplatser i kommunerna. Bristen ligger snarare i att vi inte gjort dem till bra samlingspunkter för ungdomars aktiviteter på deras egna villkor. I motion So501 (c) påtalas att lokalerna i många fall behöver rustas upp och ges goda förutsättningar för IT-kommunikationer. I ungdomars IT-värld handlar det ofta om kreativitet i musiken, spelen och kontakterna med andra ungdomar över nationsgränserna. Denna kreativitet bör stödjas. Det är min förhoppning att kommunerna inser att behovet av lämpliga lokaler och mötesplatser för ungdomar är stort.

Jag vill påminna om att det i motion A226 (c) framhålls att det är viktigt att öka medborgarnas inflytande och att flytta besluten närmare dem som berörs. Utgångspunkten för gemensamma verksamheter såsom idrottsanläggningar, samlingslokaler, fritidsgårdar, skolor och även vård och omsorg borde enligt motionen vara att brukarna har ett direkt inflytande över dem.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2001

2001/02:Kr212 av Elizabeth Nyström och Jan-Evert Rådström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en enda gräns för när man juridiskt sett är vuxen.

2001/02:Kr247 av Ewa Larsson m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att barns rätt att aktivt delta i kulturlivet inte skall vara en fråga om kostnad eller bostadsort.

2001/02:Kr250 av Inger Strömbom och Caroline Hagström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att harmonisera vuxenbegreppet.

2001/02:Kr253 av Elver Jonsson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att aktivt informera om möjligheterna till ungdomsutbyte mellan Norden och Baltikum när det gäller resor, kurser, studie- och arbetsutbyte etc.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skolkontakt nät tas in som en central del i ungdomsutbytet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att allmänt stödja ungdomsutbytet mellan länderna som ett led i demokrati- och fredsarbete.

2001/02:Kr254 av Caroline Hagström och Inger Strömbom (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationell handlingsplan för ungdomars fritid.

2001/02:Kr279 av Agne Hansson m.fl. (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra en översyn av Ungdomsstyrelsens samt Allmänna arvsfondens bidragsgivning vad gäller ung kultur.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Ungdomsstyrelsen bör få i uppdrag att påverka kommunerna att utarbeta konkreta planer för en högre prioritering av ungdomars kultur.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Kulturrådet bör få i uppdrag att stimulera kulturinstitutioner-

na att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och delta i verksamheten.

2001/02:Kr285 av Peter Pedersen och Tanja Linderborg (v):

Riksdagen begär att regeringen i enlighet med motionen tillsätter en utredning i syfte att kartlägga hur olika åldersgränser används och påverkar den som uppnått myndig ålder, dvs. 18 år, samt föreslår åtgärder som förhindrar möjligheten att använda åldersgränser som verkar diskriminerande på myndiga personer då åldersgränser används utan klara motiveringar och starka skäl.

2001/02:Kr400 av Ewa Larsson (mp):

5. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att ge ett samlat grepp om alla de mediala påverkanssituationer ett barn utsätts för och deras påverkan på barnets utveckling, såväl psykiskt som fysiskt.

2001/02:Kr403 av Åsa Torstensson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ta initiativ till att samla ungdomar från länderna kring Östersjön för framtagande av former för ungdomsutbyte.

2001/02:Kr422 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

65. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att ge ett samlat grepp om alla de mediala påverkanssituationer ett barn utsätts för och mediernas påverkan på barnets utveckling, psykiskt såväl som fysiskt.

2001/02:Kr425 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utgångspunkten för ungdomspolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ta till vara även nya metoder för att stärka unga människors villkor och engagemang för demokrati, rättvisa och framtidstro.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Ungdomsstyrelsen och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer.

2001/02:Kr426 av Dan Kihlström m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör återkomma till riksdagen med konkreta förslag till åtgärder vad gäller generationsövergripande jämförelser.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Ungdomsstyrelsen ges i uppdrag att organisera en nationell kampanj mot drogmissbruk.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ungdomsarbete i problemtungda stadsdelar.
7. Riksdagen begär att regeringen återkommer med åtgärder för att främja ungdomars delaktighet i demokratiska processer.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att riksdagen, inte regeringen, skall besluta om delmål för ungdomspolitik.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om satsning på ungdomsförbundens möjlighet till globalt arbete.

2001/02:K284 av Agne Hansson m.fl. (c):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att se över utformningen av ansökningshandlingar som riktar sig till ungdomar.

2001/02:So495 av Matz Hammarström m.fl. (mp):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om barn, medier och stress.

2001/02:So501 av Agne Hansson m.fl. (c):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av lokaler och mötesplatser för ungdomar.

2001/02:A226 av Agne Hansson m.fl. (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bibehålla de statliga bidragen till invandrarnas ungdomsorganisationer.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat brukarinflytande.